

ПРОТОКОЛ № 7
засідання робочої групи з оновлення
освітньо-наукової програми «Теорія та методика навчання (фізика)»
третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти
спеціальності «А4.08 Середня освіта (фізика та астрономія)»
Бердянського державного педагогічного університету
від 03 червня 2026 року

Присутні:

Головуючий – Школа О.В., гарант освітньо-наукової програми «Теорія та методика навчання (фізика)», доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри фізики, математики та методики навчання БДПУ.

Секретар – Спартесна А.П., лаборант кафедри фізики, математики та методики навчання БДПУ.

Присутні:

члени робочої групи:

- Школа Олександр Васильович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету, завідувач кафедри, *гарант програми*.
- Жигірь Вікторія Іванівна – доктор педагогічних наук, професор, декан факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти Бердянського державного педагогічного університету.
- Кузнєцова Олена Яківна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету.
- Коломоєць Ганна Геннадіївна – кандидат фізико-математичних наук, доцент, доцент кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету.
- Барканов Артем Борисович – кандидат педагогічних наук, викладач фізики відокремленого структурного підрозділу «Бердянський фаховий коледж» Таврійського державного агротехнологічного університету імені Дмитра Моторного, випускник аспірантури БДПУ зі спеціальності «014 Середня освіта (фізика та астрономія)» 2020 року.
- Белоконь Олексій Олександрович – здобувач ОНП, аспірант третього року навчання зі спеціальності «014 Середня освіта (фізика та астрономія)» кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету.
- Афанасьєв Віктор Валерійович – здобувач ОНП, аспірант другого року навчання зі спеціальності «014 Середня освіта (фізика та астрономія)» кафедри фізики, математики та методики навчання Бердянського державного педагогічного університету.

Зовнішні стейкхолдери:

- Головка Микола Васильович – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, заступник директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України;
- Андрєєв Андрій Миколайович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри загальної та прикладної фізики Запорізького національного університету.

Порядок денний:

1. Обговорення оновленого проекту освітньо-наукової програми «Теорія та методика навчання (фізика)» підготовки здобувачів третього рівня вищої освіти 2026-2027 року набору спеціальності «А4.08 Середня освіта (фізика та астрономія)».

Доповідач: гарант освітньої програми О.В.Школа.

СЛУХАЛИ 1: гаранта освітньо-наукової програми «Теорія та методики навчання (фізика)» третього рівня вищої освіти *О.В.Школа*, який зазначив, що на сайті кафедри фізики, математики та методики навчання БДПУ з 10.03.2026 р. було розміщено оновлену редакцію ОНП, в якій враховано пропозиції членів робочої групи, роботодавців, представників академічної спільноти, здобувачів освіти та випускників, висловлені у ході розширеної зустрічі зі стейкхолдерами гарантів ОП «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» факультету ФМКТО (24.04.2026 р.). *Школа О.В.* повідомив, що у проекті оновленої ОНП було також враховано пропозиції, які надійшли на е-адресу гаранта ОПП протягом року, а також рекомендації ЕГ та ГЕР НАЗЯВО України за результатами акредитації у жовтні 2025 р., освітньо-професійної програми «А4.08 Середня освіта (фізика та астрономія)» другого (магістерського) рівня вищої освіти (гарант ОПП – професор *О.Я.Кузнєцова*). *О.В.Школа* висловив вдячність стейкхолдерам та всім зацікавленим особам за висловлені у ході обговорень та надіслані на е-пошту гаранта пропозиції і рекомендації щодо удосконалення проекту ОНП на 2026-2027 н.р.

Гарант звернув увагу присутніх на те, що робочою групою ОНП було проведено системну роботу з оновлення її основних змістових компонентів. Так, зокрема у ході обговорень робочої групи було запропоновано оновити формулювання окремих компонентів першого розділу «Загальна інформація» у такому варіанті:

Методи, методики та технології, необхідні для практичного використання:

Методи і технології організації та управління освітнім процесом з фізики у закладі загальної середньої і вищої освіти; стимулювання, мотивації, моніторингу результативності та корекції навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти з урахуванням інклюзії; особистісно-орієнтовані, цифрові та інтерактивні технології навчання; методи педагогічних досліджень.

Інструменти та обладнання, які випускник повинен вміти використовувати у своїй професійній діяльності:

Спеціалізоване обладнання для кабінетів фізики закладів загальної середньої освіти, інформаційно-комунікаційне та мультимедійне обладнання для організації освітнього процесу, друковані та цифрові освітні й наукові ресурси, цифрові освітні середовища та платформи.

ВИСТУПИЛИ:

Жигір В.І., доктор пед. наук, професор, декан факультету фізико-математичної, комп'ютерної та технологічної освіти БДПУ звернула увагу присутніх на тому, що оновлений проект освітньо-наукової програми враховує всі вимоги державних нормативних документів освітньої галузі, є результатом системної аналітичної роботи робочої групи, враховує пропозиції і рекомендації всіх зацікавлених сторін, висловлених протягом року, а також досвід реалізації подібних освітніх програм в інших ЗВО України. Разом з цим *В.І.Жигір* запропонувала уточнити формулювання фокусу освітньої програми у такому варіанті:

Фокус ОНП: освітньо-наукова програма орієнтована на підготовку самостійного дослідника, здатного здійснювати оригінальні наукові дослідження у сфері теорії та методики навчання фізики, створювати нове наукове знання, поєднувати науково-дослідну діяльність із науково-педагогічною, а також публічно захищати отримані результати з дотриманням принципів академічної доброчесності.

Коломоєць Г.Г., кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри фізики, математики та методики навчання БДПУ зазначила, що у зв'язку з відсутністю Стандарту вищої освіти за спеціальністю «Середня освіта (за предметними спеціальностями)» усі складові першого розділу ОНП «Загальна інформація» було детально проаналізовано робочою групою і сформульовано відповідно до вимог 8 рівня НРК України, зокрема такі компоненти пункту «Опис предметної області»:

Інформація про об'єкти вивчення та/або діяльності (об'єкти вивчення, цілі навчання);
Теоретичний зміст;
Методи, методики та технології, необхідні для практичного використання;
Інструменти та обладнання, які випускник повинен вміти використовувати у своїй професійній діяльності;
Цілі освітньої програми;
Інтегральна компетентність.

Коломоєць Г.Г. повідомила, що з урахуванням «Методичних рекомендацій щодо розроблення стандартів вищої освіти, затверджених Наказом МОН України» від 27.03.2025 р. № 512 було доповнено і приведено у відповідність формулювання загальних компетентностей здобувачів освіти у такому варіанті:

ЗК-6. Здатність до самостійного опанування нових знань, методів і технологій, критичної рефлексії результатів власної діяльності, підтримки власного фізичного і психічного здоров'я, ефективного керування часом та інформацією, конструктивної командної співпраці та участі у суспільному житті (компетентність саморозвитку).

ЗК-7. Здатність діяти автономно та відповідально, критично осмислювати філософські засади і суспільне значення науки й освіти, генерувати та реалізовувати інноваційні ідеї з усвідомленням соціальної відповідальності науковця і педагога, дотриманням принципів верховенства права та неприпустимості корупції в освітній і професійній науковій діяльності (філософська-рефлексивна компетентність).

ЗК-8. Здатність жити і працювати у мультикультурному та мультилінгвальному науковому й освітньому середовищі, поважати різноманітність і полікультурність суспільства, розвивати і застосовувати власні ідеї у професійній науковій діяльності з відчуттям свого місця і ролі у суспільстві в різних контекстах і ситуаціях (компетентність міжкультурної взаємодії).

Школа О.В., доктор пед. наук, професор, професор кафедри фізики, математики та методики навчання БДПУ повідомив, що у контексті змін формулювання загальних і фахових компетентностей здобувачів вищої освіти за пропозицією членів робочої групи О.О.Белоконя і В.В.Афанасьєва, здобувачів ОНП, аспірантів третього і другого років навчання відповідно було проведено системний аналіз та узгодження компетентностей з освітніми компонентами і програмними результатами навчання, зокрема було запропоновано таку редакцію ПРН:

ПРН-4. Виявляє, формулює та критично аналізує актуальні науково-методичні проблеми теорії і методики навчання фізики, формулює дослідницькі питання та гіпотези й обґрунтовує напрями їх розв'язання.

ПРН-6. Аналізує еволюцію фізичної картини світу та розвиток наукового пізнання, використовує результати такого аналізу для обґрунтування змісту навчання фізики та формування наукового світогляду здобувачів освіти.

ПРН-7. Аналізує історичні аспекти та сучасні тенденції розвитку теорії і методики навчання фізики, синтезує наукові підходи та обґрунтовує концептуальні засади інноваційних методичних систем, технологій і моделей навчання фізики.

Белоконь О.О. і Афанасьєв В.В. також зазначили, що з метою удосконалення організації освітньої та наукової підготовки, а також забезпечення умов для успішного виконання дисертаційного дослідження взяли участь в анкетуванні на сторінці ОНП сайту кафедри фізики, математики та методики навчання, де висловили повну підтримку оновленого формулювання усіх змістових компонентів, фахових компетентностей і програмних результатів навчання здобувачів, передбачених новою редакцією ОНП «Теорія та методика навчання (фізика)» 2026-2027 н.р.

Школа О.В., гарант освітньо-наукової програми «Теорія та методика навчання (фізика)», повідомив, що на доопрацьований варіант ОНП для здобувачів 2026-2027 року набору надійшли дві рецензії від зовнішніх стейхолдерів – досвідчених фахівців, які здійснюють освітню діяльність за спеціальністю: *Головка Миколи Васильовича*, доктора педагогічних наук, професора, члена-кореспондента НАПН України, заступника директора з наукової роботи Інституту педагогіки НАПН України; *Андрєєва Андрія Миколайовича*, доктора педагогічних наук, професора, завідувача кафедри загальної та прикладної фізики Запорізького національного університету. Згідно наданих Рецензій зазначені фахівці позитивно оцінили оновлений варіант ОНП підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю «А4.08 Середня освіта (фізика та астрономія)», і зазначили, що вона розроблена на високому науково-методичному рівні, відповідає вимогам державних нормативних освітніх документів подібного типу та може бути рекомендована до впровадження.

УХВАЛИЛИ:

1). Внести запропоновані в ході обговорення зміни у відповідні змістові компоненти освітньо-наукової програми «Теорія та методика навчання (фізика)» 2026-2027 н.р.

Відповідальний: гарант освітньої програми О.В.Школа.

Термін виконання: до 10.06.2026 р.

2). Рекомендувати вченій раді Бердянського державного педагогічного університету затвердити освітньо-наукову програму «Теорія та методика навчання (фізика)» спеціальності «А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів 2026-2027 року набору.

Відповідальний: гарант освітньої програми, секретар робочої групи А.Спартесна.

Термін виконання: до 15.06.2026 р.

3). Проект освітньо-наукової програми розмістити на сторінці ОП сайту кафедри фізики, математики та методики навчання БДПУ з метою ознайомлення, аналізу та висловлення пропозицій з боку всіх зацікавлених сторін (здобувачів, викладачів, стейкхолдерів, випускників ОП).

Відповідальний: гарант програми, секретар робочої групи.

Термін виконання: до 01.08.2026 р.

4). Внести необхідні зміни у силабуси обов'язкових і вибіркокових освітніх компонентів навчального плану у частині фахових компетентностей і програмних результатів навчання здобувачів відповідно оновленого варіанту освітньо-наукової програми «Теорія та методика навчання (фізика)» спеціальності «А4.08 Середня освіта (Фізика та астрономія)» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти для здобувачів 2026-2027 року набору.

Відповідальний: гарант програми, викладачі кафедри ФММН та відповідних кафедр БДПУ (до 01.09.2026 р.).

5). Провести наступне засідання робочої групи ОНП «Теорія та методика навчання (фізика)» третього рівня вищої освіти в он-лайн форматі у лютому 2027 року для аналізу актуальних питань професійної підготовки майбутніх докторів філософії, обговорення надісланих пропозицій-змін до проекту ОП, та обговорення її остаточного варіанту для здобувачів вищої освіти 2027-2028 року набору.

Відповідальний: гарант освітньої програми О.В.Школа.

Прийнято односторонньо.

Головуючий:

Секретар:

Олександр ШКОЛА

Альона СПАРТЕСНА